

Regiony

nás baví 02

Pěkná města se
rozvíjejí lépe,
říká ředitel CRR
Petr Štěpánek

Dominik Janík
z CITYA:
Jak funguje chytrá
poptávková doprava

Uhlí končí,
přichází prostor
pro inovace

**Aby se
podmínky
vyrovnaly:**
jak pomáháme
ohroženým
regionům

Pěkná města se rozvíjejí lépe,

říká Petr Štěpánek, ředitel Centra pro regionální rozvoj, **str. 4**

Uhlí končí,

tři nejchudší kraje inovují, vzdělávají a chtějí změnit celou svoji ekonomiku, **str. 8**

AI výrazně zvýší efektivitu

úředníků, CRR již testuje, jak ji zapojit do administrace dotací, **str. 15**

Milí čtenáři,

únorové číslo Regiony nás baví je výjimečné. Nejen svým obsahem, ale i novou grafickou podobou! Náš časopis prošel redesignem, který přináší modernější a přehlednější vzhled, svěží styl a ještě atraktivnější zpracování. Věříme, že se vám nová podoba zalíbí a že si čtení užijete ještě více než dříve.

Hlavním tématem je podpora regionů, které čelí specifickým výzvám. Ať už jde o odlehlé oblasti, kraje s vyšší nezaměstnaností nebo regiony, kde chybí potřebná infrastruktura, víme, že jejich rozvoj je náročnější. Jak tyto oblasti podpořit? Jak zajistit, aby měly stejnou šanci na prosperitu jako ostatní? O tom jsme mimo jiné hovořili s Petrem Štěpánkem, ředitelem Centra pro regionální rozvoj. Jeho jasné poselství zní: bez regionální soudržnosti se celá země neposune kupředu.

Dalším tématem je chytrá poptávková doprava, která pomáhá lépe propojit venkovské oblasti a zároveň méně zatěžuje veřejné rozpočty. Jak tento systém funguje a proč je budoucností veřejné dopravy? To nám vysvětlil Dominik Janík, šéf společnosti CITYA, která v této oblasti přináší inovativní řešení.

Únorové vydání obsahuje spoustu inspirativních příběhů a praktických řešení. Ať už vás zajímá regionální rozvoj, moderní technologie nebo jen hledáte zajímavé čtení, věříme, že si přijdete na své.

Bavte se!

Marek Roll, šéfredaktor

Časopis Regiony nás baví

Vše o regionální podpoře a evropské dotační politice

Vychází 10× ročně

Vydává: Centrum pro regionální rozvoj České republiky,
Argentinská 1610/4, 170 00 7 – Holešovice, IČ: 04095316

Číslo **02/25** – únor 2025

Časopis je distribuován bezplatně na území ČR.

Kontakt na redakci: media@cr.cz • **Šéfredaktor:** Marek Roll • **Redakce:** Markéta Reedová, Libor Akrmán, Pavel Borský, Lucie Johová, František Novák • **Vytvořeno:** ve spolupráci s grafickým studiem Propaganda Art & Design, s. r. o. • **Tisk:** Label s. r. o., Kutná Hora
Evidenční číslo MKČR: E 20685

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Centrum
pro regionální rozvoj
České republiky

Tento časopis je tištěn podle ekologických standardů
a na certifikovaném FSC papíře.

Mikrořasy mají zelenou, škůdci ne

Monitorovací výbor programu Interreg Rakousko-Česko schválil dalších jedenáct projektů o celkovém objemu 9,6 milionu eur. Mezi nově schválené aktivity patří například podpora projektu Bio2AgroFood zaměřeného na vývoj biotechnologií mikrořas v potravinářském, krmi-
vářském a zemědělském sektoru regionu. Další iniciativou je projekt BIPC zaměřený na vývoj a testování nových metod ochrany proti zemědělským a lesním hmyzím škůdcům nasazením bioinsekticidů. Z evropských prostředků bude financován také projekt Muzea Fotoateliér Seidel v Českém Krumlově, který si klade za cíl podrobně zmapovat a prezentovat veřejnosti společnou historii Šumavy pomocí digitalizace historických snímků Josefa Seidela.

11 projektů

9,6
mil. eur

Panorama

Nový autobusový terminál v Hronově

V prosinci byl v Hronově slavnostně otevřen nový autobusový terminál v blízkosti vlakového nádraží. Tvoří jej subtilní konstrukce ve tvaru protáhlého oválu. Investice za téměř 45 milionů korun zlepší komfort pro čekající a zároveň uleví dopravě v centru rodiště Aloise Jiráska. Projekt rovněž zajistí cestujícím bezbariérový přístup k autobusové hromadné dopravě. Součástí dopravního terminálu jsou nová parkoviště pro osobní automobily, bezbariérové přechody, chodníky a uzamykatelné cykloboxy pro jízdní kola.

39 000 000 Kč

Tolik činí evropská podpora z IROP.

IROP zjednodušil průjezd v Aši

V polovině prosince uvedli do provozu nově zrekonstruovaný úsek silnice číslo II/217 v Aši. Úsek měří 2,9 kilometru. Spolufinancování zajistila Evropská unie v rámci 21. výzvy IROP 2021-2027 a Karlovarský kraj.

115 300 000 Kč

Celkové náklady projektu Modernizace silnice – průtah Aš.

Pěkná města se rozvíjejí lépe

Petr Štěpánek je ve funkci generálního ředitele Centra pro regionální rozvoj (CRR) více než rok. V rozhovoru vysvětluje, že bez skutečné regionální soudržnosti se nikam neposuneme.

Co se za poslední rok CRR povedlo (a nepovedlo)?

Na Centrum pro regionální rozvoj jsem nastoupil s poměrně jasnou misí – aktualizovat strategii centra a jeho positioning. Připravit ho na období, kdy jeho role nebude spočívat pouze v roli zprostředkujícího subjektu operačních programů řízených MMR. Centrum se totiž musí připravovat i na období po roce 2028, kdy objem prostředků pro evropské dotace, a tedy i na jejich administraci, bude menší.

Můžete podrobněji přiblížit aktualizovanou strategii CRR?

CRR musí v budoucnu naplňovat i další funkce a výzvy než jen administraci evropských fondů, jakkoli to musí být jeho hlavní agenda. Měli bychom mj. fungovat i jako ambasador a realizátor resortní politiky MMR v regionech. Máme pro to skvělé předpoklady, dvě třetiny zaměstnanců fungují napříč všemi kraji České republiky. Pracovníci CRR v regionech mají velmi důvěrnou a detailní znalost o místě, ve kterém působí, znají lokální stakeholdery, specifika, vědí, na koho se obracet. Jsou často prvními rádci měst a obcí při přípravě projektů. CRR plní také diseminační úkoly. Pořádá semináře a konference, vydává měsíčník, věnuje se poradenství. Podobných aktivit bude přibývat. Z MMR se na nás přesouvají některé agendy, např. administrace národních programů, smart cities, architektonických soutěží, cestovního ruchu atd. Klíčová strategická výzva pro CRR je schopnost držet prst na tepu doby a zavádět technologické i me-

todické inovace. Proto se intenzivně věnujeme AI, která nám již v tomto roce pomůže s částí administrativních prací. Nové strategii se musí přizpůsobit i interní procesy, struktura, formát celoživotního vzdělávání i výběr zaměstnanců.

Vysvětlil byste, jak fungují evropské programy IROP a EÚS?

Historicky administrujeme programy přeshraniční spolupráce, známé také jako Interreg. Jsou to projekty, které podporují mj. turistický ruch nebo pomáhají obnovovat památky apod. Nejvíce se ale CRR věnuje administraci prostředků z IROP, to je druhý největší operační program z ESIF s cca 120miliardovým rozpočtem. Fakticky to znamená, že administrujeme zhruba pětinu českých evropských strukturálních investičních fondů, IROP je ostatně druhý největší program.

Jaké projekty jsou financovány z IROP?

IROP má deset oblastí podpory (mj. eGov a kyberbezpečnost, IZS, zelenou infrastrukturu, vzdělávací, zdravotnickou a sociální infrastrukturu, regionální komunikace, čistou mobilitu atd.), které podporují projekty v řádu desítek až stovek tisíc, ale taky až stovek milionů korun. Mezi nejznámější patří ambiciózní projekty obnovy památek, podpora udržitelné mobility nebo dopravní infrastruktury. Ty největší mají rozpočty blížící se miliardě korun a jdou do zdravotnictví – rekonstrukce a vybavení nemocnic. Financujeme i velké rekonstrukce veřejných budov, kupříkladu obnovy nádraží.

Jsem rád, že je mnoho projektů hodně ambiciózních. V minulém roce, když se vyhlašovaly různé architektonické ceny, by bylo možné některé z nich přejmenovat na ceny IROP, protože bez podpory kohezních fondů EU by nevznikly – především památky by bez tohoto zdroje nebylo možné rekonstruovat.

Jak podle vás funguje kohezní politika EU v rámci České republiky?

Nyní v odborném diskursu hodně rezonuje téma, zda kohezní prostředky opravdu směřují do těch nejpostiženějších krajů, protože to by měl být jejich cíl – vyrovnávat úroveň kvality života a jeho udržitelnosti v celé zemi. Ukazuje se však, že některé oblasti, které označujeme za hospodářsky a sociálně ohrožená území, v čerpání evropských prostředků naopak zaostávají. Může to být třeba proto, že tam chybí kapacity na přípravu dobrých projektů, byť tomu nyní hodně napomáhá Národní plán obnovy, kde na přípravu kvalitních a udržitelných projektů prostředky jsou. Dalším důvodem může být různý kompetenční a hodnotový profil samospráv a jejich (dis)kontinuita

nebo prostě horší institucionální ekosystém pro projektovou přípravu.

Bude takto příznivá i budoucnost přímých dotací pro postižené regiony?

I po roce 2028 dotace na regionální kohezi budou, ale je otázkou, jaké budou podmínky jejich čerpání a investiční priority. Obecně panuje velký zájem na využívání nových finančních nástrojů – zvýhodněných a garantovaných úvěrů, PPP (spolupráce soukromého a veřejného sektoru) a EPC (energetické úspory budov) projektů nebo různých inovativnějších způsobů kofinancování. Tendujeme také ke snižování procentuální míry podpory. Dle mého soudu by dotace měly směřovat důsledně na projekty s inovační nadhodnotou (říkejme jim klidně zjednodušeně „smart“). Jsem také velkým příznivcem takzvaných ostrůvků pozitivní deviace. To znamená, že se v lokalitě, která třeba není na špičce prosperity v České republice, postaví nebo zrekonstruuje výjimečná stavba, která má širší kulturní a sociální přesah, funguje jako kondenzační bod pro mnoho dalších aktivit a současně se stává „velkým malým“ symbolem daného regionu.

Jak hodnotíte projekt konferencí Regiony 4.0, které mají otevřít témata budoucnosti rozvoje regionů?

Regiony 4.0 není jen jedna akce, je to série konferencí, které budou mít různé tematické odstíny. Pro mě bylo milým překvapením, že i řečníci z veřejné správy byli napoprvé mimořádně otevření a podle ohlasů se to líbilo i účastníkům. Účelem těchto konferencí není samolibá prezentace úspěchů evropských fondů nebo resortních politik, ale naopak kritická diskuse o nich. Osvědčil se nám model střídání řečníků s diskusními panely a propojení se sociálními sítěmi. Těšíme se také na brněnský URBIS, protože smart cities je jedna z agend, které se věnujeme.

Představte, prosím, nastavení kohezní politiky po roce 2028.

Programovací období 2028+ se teprve připravuje. Konkrétní nastavení bude především politickou záležitostí, jak na národní, tak na evropské úrovni. S velkou pravděpodobností

S velkou
pravděpodobností
budeme zemí,
která bude v rámci
EU relativně
bohatší.

”

budeme zemí, která bude v rámci EU relativně bohatší. Mimo jiné to znamená, že kohezní politika bude směřovat do menšího množství krajů. Při tomto věštění z pomyslné křišťálové koule je dobré se také podívat do zahraničí do zemí, která jsou v rámci EU čistými plátcí a patří mezi nejbohatší v unijní sedmadvacítce. I tam jsou stále území, které dotace a intervence potřebují. V zahraničí je běžné, že se přímými dotacemi podporují především projekty, které mají vysokou přidanou hodnotu a naplňují jasně definovaný veřejný zájem.

Jaká je hlavní motivace k většímu zapojení umělé inteligence v CRR?

Obecně platí, že v této oblasti nelze ustrnout a bylo by institucionálním i osobním selháním AI ignorovat. Myslím, že jsme v tomto ohledu začali relativně dobře, v tomto roce zřejmě začneme pomocí umělé inteligence řešit administraci části projektového cyklu. Vnímáme také specifickou situaci na trhu práce, je nezbytné se zabývat konkurenceschopností našich zaměstnanců a v neposlední řadě se vyrovnat i s limitovanými prostředky, které má v současné době státní rozpočet. Tomu všemu AI může pomoci. Centrum má i ambice zapojit se do aplikovaného výzkumu v oblasti regionálního rozvoje, např. prostřednictvím projektů Technologické agentury ČR.

Intenzivně se také věnujete tématu Smart Cities...

Smart City je hodně frekventované téma už asi čtvrtstoletí. Spíše bych hovořil o Smart City projektech, protože komplexní města nebo čtvrti u nás nevznikly a asi ani brzy nevzniknou. Jako Smart City označujeme projekty, které mají jednoznačnou, hodně vysokou inovační nadhodnotu a současně jsou v užším smyslu slova udržitelné. Charakter Smart City se vyvíjí, koncept byl původně ryze environmentální, ale dnes se zaměřuje i na sociální inovace, tedy na řešení sociálních výzev, například demografických. Kopíruje také technologický vývoj; co bylo před čtvrtstoletím pionýrské řešení, je ne-zřídka dnes zastaralá norma. Bez inovací ani efektivní kohezní politiky se Česko dále neposune.

Jak vnímáte politiku architektury a stavební kultury v regionech?

Pro MMR i CRR je to naprosto zásadní agenda, protože se bezprostředně promítá do více politik resortu. Kvalita veřejného prostoru a jeho interakce s požadavky sociální a environmentální udržitelnosti samozřejmě přispívá k regionální kohezi. Pěkná města se zkrátka rozvíjejí lépe než města, která na kvalitu stavební kultury rezignují. CRR proto spolupracuje s Českou komorou architektů. Koneckonců sami jsme se k tomuto paradigmatu přihlásili i tím, že jsme se přestěhovali do výrazně kvalitnějších (a současně levnějších) prostor. Klíčovou agendou jsou v této oblasti architektonické soutěže, které také financujeme a které mají potenciál razantně zvýšit kvalitu prostředí, protože obvykle z nich vzejdou kvalitní řešení. V EU pomáhají programy jako URBACT nebo New European Bauhaus. V oblasti stavební kultury toho ale musíme dost dohánět, je to i otázka vzdělávání a osvěty nebo přístupu investorů.

Musíme se vypořádat s nástupem AI a myslím, že jsme v tomto ohledu začali relativně dobře.

”

Petr Štěpánek, Ph.D.

Generální ředitel CRR od prosince 2023. Věnuje se problematice Smart City, bytové politice a strategickému plánování území. V letech 2007 až 2010 byl ředitelem Státního fondu životního prostředí ČR, vedl multimediální divizi vydavatelství Economia, participoval na řízení strategického plánu Prahy, působil jako konzultant v projektech EIB a UNDP. Je absolventem ČVUT v Praze a STU v Bratislavě, působí i jako akademický pracovník Ústavu ekonomiky a managementu VŠCHT v Praze.

Uhlí končí, kraje inovují

Tři nejchudší kraje – Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský – se připravují na budoucnost bez těžby uhlí. Pro zmíněné regiony to znamená zásadní změnu celé jejich ekonomiky. Prostředky z evropských dotačních programů nabízejí možnosti, jak rozvíjet nové příležitosti, ve formě inkubátorů vzdělanosti a podpory inovativních technologií.

Karlovarské inovační centrum:

- určeno mladým a začínajícím podnikatelům
- digitální dílny, kanceláře
- interakce startupů a komunita, workshopy, vzdělávací akce

635 mil. Kč

Celkový rozpočet

65 %

Evropská dotace

Naše nejchudší regiony řeší, jak zabránit prohlubování ekonomického zaostávání za ostatními kraji, které je doprovázeno odlivem mladých lidí do větších měst kvůli lepšímu uplatnění a lépe placené práci. Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj jako nejvíce ohrožené regiony proto

chtějí investovat do inkubátorů vzdělanosti a inovací.

Za pomoci fondů z EU mají v těchto regionech vzniknout moderní centra, která podpoří technologické startupy nebo výzkumná střediska. Například přímo v Karlových Varech má mít sídlo Karlovarské inovační centrum (KIC).

„Dopad jeho činnosti by měl být na celé území regionu,“ zdůraznil projektový manažer Karlovarské agentury rozvoje podnikání Jiří Červinka. Centrum bude přímou součástí areálu krajského úřadu. „Karlovarský kraj získal dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST). Předpokládá se, že centrum bude uvedeno do provozu začátkem roku 2027,“ dodal Červinka. Podpora nových technologií a inovací má nahradit těžbu fosilních zdrojů a vytvořit nová pracovní místa – důraz je kladen na zelenou energetiku a vodíkovou ekonomiku.

Černá kostka má inspirovat

Podobně zaměřený projekt se rodí také v Ostravě. Má už jméno Černá kostka podle výrazného architektonického návrhu. Nabídne kreativní dílnu pro nové technologie, nahrávací studio, digitalizační laboratoř a konferenční sál.

„Černá kostka bude moderním typem instituce, která je zaměřena na uživatele. Bude místem, kde se lidé mohou seznámit s novými technologiemi, zajímavými tématy a vzdělávacími aktivitami,“ prozradil ředitel ostravského projektu Andrej Harmečko.

Má inspirovat a motivovat místní obyvatele, aby začali s podnikáním, protože v Moravskoslezském kraji dlouhodobě vzniká nejméně firem z celé České republiky. Hlavním tématem by měla být digitalizace a její podpora ve společnosti. Celková cena Černé kostky má dosáhnout 2,6 miliardy korun, částka ve výši 1,6 miliardy korun bude pocházet z OPST.

Transformační centrum v Ústí

Pozadu nechce zůstat ani Ústecký kraj. Transformační centrum v Ústí nad Labem sice už funguje od poloviny roku 2022, stále ale čeká na vlastní prostory. Nové Transformační centrum Ústeckého kraje (TCUK) vyroste v areálu bývalé střední školy nedaleko Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. „Ústecký kraj si uvědomuje svoji roli v probíhající transformaci a odpovědnost ovlivnit ji ve prospěch

svých obyvatel,“ popsala hlavní úkol centra manažerka TCUK Simona Kosíková.

„Centrum se bude ucházet o granty a zapojovat se do projektů podporujících transformaci regionu v době po ukončení těžby a zpracování hnědého uhlí,“ doplnila Kosíková. Projekt počítá s dokončením rekonstrukce areálu bývalé střední školy na Severní Terasě v Ústí nad Labem v prosinci 2027.

Transformační centrum Ústí nad Labem:

- zaměření na datové služby, podnikání, transformaci hospodaření s energiemi a územní plánování
- podpora firem s vysokou přidanou hodnotou
- posílení role obnovitelných zdrojů, podpora úspor
- revitalizace krajiny
- zázemí pro odborné organizace, prostor pro startupy a otevřené testovací laboratoře (typicky rozvoj robotiky)
- reprezentativní prostory pro konference a semináře

1,1 mld. Kč

Celkový rozpočet

1 mld. Kč

Evropská dotace (OPST)

KDE
fondy EU
pomáhají

Tipy na výlety

ZIMNÍ EDICE

**Objevte
zajímavá
místa**

podpořená
z evropských
fondů

**ZDARMA
KE STAŽENÍ**

mapy.kdefondyEUpomahaji.cz

nebo v krajských Eurocentrech

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Potřebujete konzultaci?

**Spojte se
s našimi
odborníky**

Obraťte se na konzultační servis Centra
pro regionální rozvoj, nebo si vyhledejte
nejbližší pobočku ve svém okolí.

Upozorňujeme na změnu adresy pražské centrály a územního pracoviště pro Středočeský kraj:
budova ArtGen Office Gallery, Argentinská 1610/4, 170 00 Praha 7-Holešovice.

Aby se podmínky vyrovnaly

Ohrožené regiony si zaslouží cílenou podporu

Pro některé regiony je cesta k prosperitě mnohem náročnější než pro ty ostatní. Ministerstvo pro místní rozvoj proto prosazuje přístup, který při rozdělování dotací zvýhodňuje obce z hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ). A výsledky ukazují, že to funguje – tyto obce měly ve vybraných výzvách až třikrát větší šanci získat podporu než ostatní.

Co jsou HSOÚ?

- Hospodářsky a sociálně ohrožená území jsou vymezena Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+.
- Jde o oblasti, které v sociálních a ekonomických ukazatelích vykazují nejhorší hodnoty.
- Jsou vymezena na úrovni SO ORP.
- Jejich rozvoj je klíčový pro udržení hospodářské, sociální a územní soudržnosti ČR.
- Ukazatele pro vymezení HSOÚ byly definovány ve spolupráci s odborníky a zástupci území.

Představte si systém, který rozděljuje finanční pomoc všem stejně, bez ohledu na jejich skutečné potřeby a možnosti. Takový přístup by pochopitelně nemohl být efektivní a postrádal jakýkoliv rozměr solidarity.

Právě proto ministerstvo pro místní rozvoj zavedlo systém bodového zvýhodnění pro regiony, které čelí větším problémům. Tato intervenční politika, která je součástí prosazování tzv. „územní dimenze“, pomáhá směřovat podporu tam, kde je nejvíce potřeba.

Proč plošná podpora nestačí

Stejně jako existují sociální rozdíly mezi různými skupinami obyvatel, najdeme i výrazné rozdíly mezi jednotlivými regiony. Proto je nutné k rozdělování státní pomoci přistupovat citlivě a s rozmyslem.

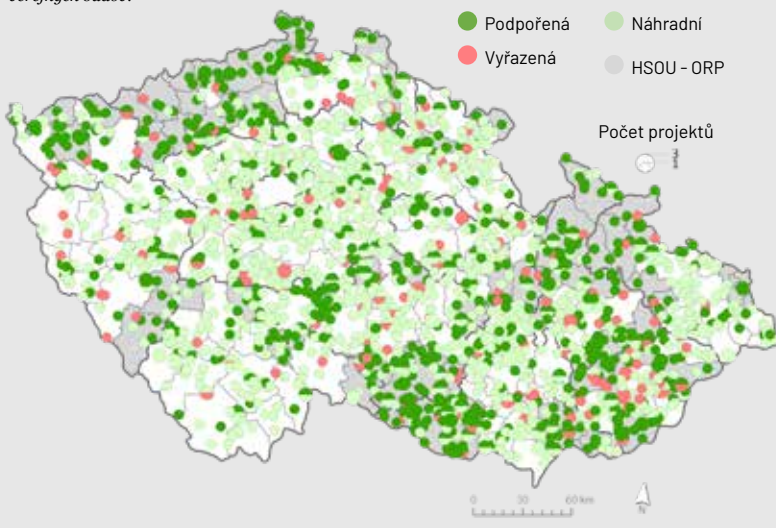
Ministerstvo pro místní rozvoj, které má podporu regionálního rozvoje ve své gesci, z tohoto důvodu prosazuje tzv. prostorově citlivou intervenční politiku. V praxi to znamená, že při poskytování podpory zohledňuje specifické potřeby různých území.

Jak funguje bodové zvýhodnění

V posledních výzvách programu Podpora rozvoje regionů 2019+ měly obce z HSOÚ významnou výhodu. Při žádostech o podporu rekonstrukcí a přestaveb veřejných budov získaly navíc 10 bodů ze 100 možných. U podpory obnovy místních komunikací šlo o 10 bodů z 90.

Dalších 5 bodů mohla žádost získat, pokud ji podala obec ze strukturálně postiženého regionu (tedy z Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje). To znamená, že obec, která leží zároveň v HSOÚ a ve strukturálně postiženém regionu, získala celkem 15 bodů navíc.

Prostorové rozložení žádostí z hlediska jejich úspěšnosti. Jde o žádosti do posledních výzev (z r. 2023) programu Podpora rozvoje regionů 2019+ na obnovu místních komunikací a rekonstrukce a přestavby veřejných budov.

Výsledky mluví jasně

Jak ukazuje graf i obrázek, systém bodového zvýhodnění skutečně funguje. Obce z HSOÚ dosáhly v získávání dotace 65% úspěšnosti, zatímco obce mimo tato území uspěly v necelých 19 % případech. Je vidět, že jde o jednoduché, ale účinné řešení, jak kompenzovat nižší absorpční kapacitu slabších regionů.

Význam tohoto zvýhodnění je zvláště patrný u výzev, kde celkové finanční požadavky výrazně převyšují dostupnou alokaci. To je právě případ obnovy místních komunikací a veřejných budov, o kterou je tradičně enormní zájem.

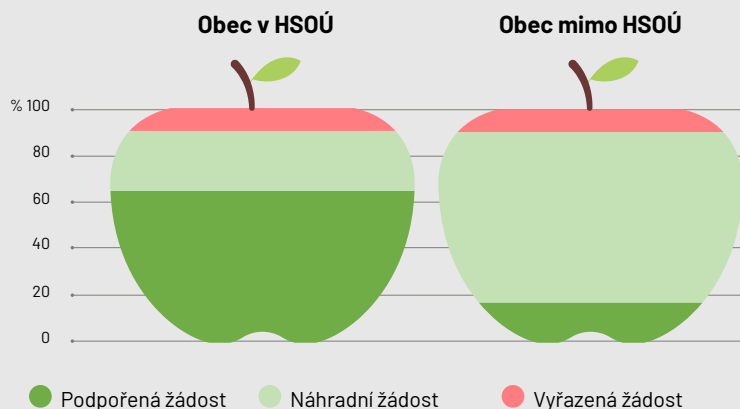
Osvědčený přístup proniká do dalších programů

Úspěch tohoto přístupu vedl k jeho dalšímu využití. V novém programu **Podpora obnovy a rozvoje regionů** mohou obce z HSOÚ získat 10 bodů z celkových 65. Ve výzvách vyhlášených v lednu 2024 na podporu rekonstrukcí, přestaveb a výstavby veřejných budov se toto zvýhodnění již plně uplatňuje.

Podobný princip ministerstvo aplikuje i v **Národním plánu obnovy**, kde ohrožené regiony získávají 5 bodů navíc. Konkrétně jde například o komponentu 4.1 u projektů bydlení, komponentu 2.10 s výzvou Dostupné nájemní bydlení nebo komponentu 1.4, konkrétně u výzev na demonstrativní aplikace ekosystému sítí 5G pro chytrá města, obce a regiony.

Díky tomuto systému směřuje pomoc tam, kde je skutečně potřeba. A to je přesně to, o co by měla dobrá regionální politika usilovat – vyrovnávat příležitosti a podporovat co nejspřavedlivější rozvoj celé země.

Úspěšnost žádostí podaných obcemi z HSOÚ vs. úspěšnost žádostí podaných obcemi mimo HSOÚ v posledních výzvách (z r. 2023) programu Podpora rozvoje regionů 2019+. Šlo o výzvy na obnovu místních komunikací a rekonstrukce a přestavby veřejných budov.

IROP zažil nejúspěšnější rok

Podpora z IROP se v programovém období 2021–2027 vloni přehoupala do své druhé poloviny. Jak se nám v roce 2024 dařilo?

Podpořené žádosti

Počet projektů:

2409

Objem podpory EU:

26,5 mld. Kč

Úspěšnost z registrovaných žádostí:

88,4 %

Území	Počet projektů / Objem podpory EU (mld. Kč)	
Olomoucký kraj	274	2,002 mld. Kč
Středočeský kraj	269	2,587 mld. Kč
Moravskoslezský kraj	260	2,603 mld. Kč
Královéhradecký kraj	255	1,512 mld. Kč
Jihomoravský kraj	238	2,651 mld. Kč
Jihočeský kraj	188	1,538 mld. Kč
Pardubický kraj	180	1,642 mld. Kč
Kraj Vysočina	178	1,346 mld. Kč
Zlínský kraj	149	2,179 mld. Kč
Ústecký kraj	138	2,349 mld. Kč
Liberecký kraj	88	1,394 mld. Kč
Plzeňský kraj	86	1,045 mld. Kč
Karlovarský kraj	78	0,911 mld. Kč
Hlavní město Praha	21	2,358 mld. Kč
Vícekrajské	7 /	0,391 mld. Kč

Celková podpora od roku 2021

Počet projektů:

3728

Objem podpory EU:

54,1 mld. Kč

Podíl loňského roku:

48 %

AI výrazně zvýší efektivitu úředníků

CRR chce být průkopníkem využívání AI ve státní správě. Proto začalo testovat možnosti využití nejmodernějších technologií a své výsledky prezentovalo na lednovém semináři.

„Zapojení nástrojů AI zvyšuje konkurenceschopnost našich zaměstnanců a šetří finanční prostředky,“ zdůraznil generální ředitel CRR Petr Štěpánek. Jde mu také o to, aby se v rámci strategie celoživotního vzdělávání zvyšovala IT gramotnost všech zaměstnanců, kde i lidé starší 50 let mohou konkurovat mladším spolupracovníkům.

Rychlost je zásadní

Ředitel odboru programové podpory a monitoringu CRR Antonín Nešpor ve své prezentaci popsal, jak může AI zjednodušit a zrychlit správu evropských dotací. Centrum testovalo deset dovedností a osm z nich dokázala umělá inteligence úspěšně zpracovat.

Zdůraznil, že nástroje AI jsou vhodné zejména pro vyhodnocování jednoduchých formálních kritérií například v projektové dokumentaci žádostí o přidělení dotace. „Rychlost je skutečně zásadní,“ řekl Nešpor k možnosti na-

Centrum pro regionální rozvoj už testuje, jak by umělá inteligence mohla zefektivnit administraci dotací.

čítání obsáhlých dokumentů pomocí AI. Očekává, že CRR začne umělou inteligenci využívat v první polovině letošního roku při kontrole Žádostí o platbu (ŽoP), kdy se z velké části kontrolují a porovnávají formální údaje mezi soupiskou, fakturami, smlouvou a výpisy z účtů. ŽoP se administruje nejen v IROP, ale i v programech Evropské územní spolupráce (EÚS) a v národních dotačních titulech.

Řešení na míru

O technických podrobnostech hovořil ředitel společnosti Born Digital Tomáš Malovec. Jeho firma řešení AI na míru pro CRR připravuje. Důležité podle něj je, aby si firmy nebo instituce státní správy vybraly vhodné procesy, které chtějí automatizovat.

Přesnost výsledků AI při testování musí výrazně přesahovat 90 procent, aby umělá inteligence úřadu skutečně pomohla. Upozornil také na rizika v případě takzvaných halucinací AI, protože roboti mohou nabízet řešení, která nemusí být správná. Proto je nezbytné lépe strukturovat a zpřesnit zadání pro nástroje umělé inteligence, protože se vždy snaží uspokojit požadavky tazatele.

I v regionech jsme pořád po ruce

Sečteno a podtrženo

IROP 1 a 2 v Olomouckém kraji

- 1 412 podpořených projektů
- 13,8 mld. Kč vyplaceno nebo přislíbeno na dotacích
- 21 838 Kč dotaci připadlo na každého obyvatele kraje

Nejvíce podpořené oblasti:

1. Vzdělávání **2,7 mld. Kč**
2. Zdravotnictví **2,2 mld. Kč**
3. Silnice **2,1 mld. Kč**

Největší projekty v kraji:

- rozvoj diagnostických pracovišť FN Olomouc – 401 mil. Kč
- II/366 Prostějov – přeložka silnice – 240 mil. Kč
- výstavba požární stanice Přerov – 200 mil. Kč

Oblastní pobočka Centra v Olomouci

Olomoucká pobočka sídlí v multifunkční administrativní budově na třídě Kosmonautů, v blízkosti olomouckého hlavního nádraží. Jejím ředitelem je Aleš Marousek a spolu s ním tu pracuje dalších 21 lidí, kteří administrují a dohlíží na všechny projekty IROP spadající do kompetence této regionální kanceláře. V posledních měsících zaměstnává pracovníky pobočky také řešení projektů v rámci programu Živel, který pomáhá v obcích poničených zářijovými povodněmi.

Vedle aktivit v Olomouckém kraji pobočka administruje především projekty týkající se oblasti sociálních služeb a ICT (informační a komunikační technologie). U ICT jde například o výzvy v oblasti kyberbezpečnosti, eGovernment, eHealth nebo o síťové infrastruktury veřejné správy. V sociálních službách pak o investice do zázemí a vybavení nejrůznějších institucí sociálních služeb.

Jak to vidí ředitel Aleš Marousek

Čím je podle vás IROP výjimečný?

Určitě svou pestrostí a mimořádně širokým záběrem podporovaných oblastí. A také je co do objemu podpory druhým největším operačním programem současného programového období. V tom předcházejícím byl dokonce vůbec největší. V rámci IROP rozdělujeme

mezi lety 2021 a 2027 kolem 118 miliard Kč na projekty, které zlepšují životy lidí v regionech. Co lepšího si přát? Je příjemné vidět dopady IROP všude kolem sebe.

Které podpořené projekty v Olomouckém kraji by lidem neměly uniknout?

To bych mohl jmenovat dlouho. Kdybyste se dostali do nemocnice, budete rádi, že je tam řada nových přístrojů, které se pořídily

díky IROP. Tady v Olomouci vás jistě potěší nízkoemisní hromadná doprava. Ale pokud byste chtěli za něčím vyrazit, mrkněte se na hrad Helfštýn u Týna nad Bečvou. Anebo na cyklostezku Uničov–Červenka–Litovel, kvůli níž se vybudoval podjezd pod hlavním železničním koridorem Olomouc–Praha. K jeho ražbě bylo třeba použít technologii, která se do té doby nikde v Česku ještě nevyužila.

Centrum pro regionální rozvoj chce být co nejbliž projektům i příjemcům, a proto má své pobočky ve všech krajských městech. Ve struktuře Centra mají nezastupitelnou roli, pojďme si je proto postupně představit.

Středočeská pobočka Centra v Praze

Kanceláře naší středočeské pobočky najdete nově v moderním prostoru ArtGen Office Gallery v pražských Holešovicích. Společně s centrálou Centra pro regionální rozvoj se totiž nedávno přestěhovala z dlouhodobě nevyhovujících budov u nákladového nádraží Žižkov do tohoto moderního komplexu oceněného Českou cenou za architekturu i Stavbou roku. Pobočku vede Mgr. Dana Čechová a celkem tu pracuje 23 lidí.

Vedle administrace projektů z nejrůznějších oblastí realizovaných v regionu se středočeská kancelář specializuje na aktivity zaměřené na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto projekty tu administrují, dohlížejí, ale také radí žadatelům v celé republice. Jde například o zajištění bezbariérových přístupů do škol nebo vybavení, jako jsou kompenzační pomůcky, speciální učebnice apod.

Jak to vidí ředitelka Dana Čechová

Máte vy osobně nějaký oblíbený projekt, nebo považujete některý za důležitější?

To nemám a všechny úspěšně ukončené projekty považuji za velmi přínosné. Výčet oblastí, které Evropská unie prostřednictvím IROP podporuje, je opravdu široký: vzdělávání, zdravotnictví, kultura a památky, silnice, IZS, bezpečnost dopravy,

komunitní centra a sociální služby... Ale třeba také méně nákladné projekty na snížení energetické náročnosti budov, tedy zateplování, kterých bylo co do počtu podpořených projektů nejvíce.

Kde všude tedy mohou obyvatelé regionu na projekty, kterým IROP pomohl na svět, narazit?

V podstatě ve všech oblastech běžného života, na které si vzpome-

Sečteno a potvrzeno

IROP 1 a 2 ve Středočeském kraji

- 1961 podpořených projektů
- 23,8 mld. Kč vyplaceno nebo přislíbeno na dotacích
- 16 556 Kč dotací připadlo na každého obyvatele kraje

Nejvíce podpořené oblasti:

1. Silnice **5,7 mld. Kč**
2. Udržitelná doprava **4,1 mld. Kč**
3. Vzdělávání **4 mld. Kč**

Největší projekty v kraji:

- 2 etapy rekonstrukce silnice Praha-Štěchovice – 1,1 mld. Kč
- rekonstrukce mostu přes trať ČD v Lysé nad Labem – 318 mil. Kč
- obchvat obce Zápy – 232 mil. Kč
- přístrojová modernizace oblastní nemocnice Mladá Boleslav – 226 mil. Kč

nete. A je toho tolik, že bychom si o tom mohli povídat celý den.

V našem kraji je například palčivým problémem nedostatečná kapacita školek, ale taky kapacita a vybavenost základních škol. Bez finančních prostředků z EU by tento nedostatek byl ještě markantnější. Jen v oblasti vzdělávání jsme administrovali přes 200 projektů s podporou přesahující 3 miliardy korun.

Chytrá poptávková doprava může pomoci růstu regionů

Snažili jsme se ukázat, že je potřeba přemýšlet nad veřejnou dopravou jinak, používat vozidla dynamicky.

”

Poptávková doprava, kdy si cestující objedná přepravu přes aplikaci a mikrobuses ho vyzvedne a dopraví na potřebné místo, zlepšuje dopravní obslužnost v Česku. „Tato evoluce ve veřejné dopravě může ušetřit obcím nemalé peníze, a přitom zajistit komfort a flexibilitu přepravy cestujících,“ říká Dominik Janík, šéf společnosti CITYA, která tento typ dopravy zavádí.

Co konkrétně děláte?

CITYA je matematická technologická platforma, která umí optimalizovat kapacity jakéhokoli typu vozidel, nejčastěji mikrobuses, aby dokázaly posbírat co nejvíce lidí v podobném čase a směru a přepravit je dle jejich požadavku. Typicky pomáháme řešit dopravu a obslužnost v méně zahuštěných místech, která obslužíme efektivněji a výrazně levněji než běžné fixní linky veřejné dopravy.

CITYA funguje tři roky, přičemž se o vašem byznys konceptu mluví jako o technologické revoluci ve veřejné dopravě. Je to ještě stále revoluce?

Já bych to spíš dneska nazýval evolucí. Revoluce byla v začátcích, kdy jsme všem říkali, že to jde dělat líp a všichni nám říkali, že to není potřeba, protože tu je dopravní podnik. Snažili jsme se ukázat, že je potřeba přemýšlet nad veřejnou dopravou jinak, že je možné používat vozidla dynamicky.

Co byl průlomový region?

Jedním z prvních projektů byly střeďočeské Říčany, které přišly s tím, že sice mají vlastní MHD a jezdí tam i krajské linky, ale obslužnost není

dostatečná. Chtěly řešit veřejnou dopravu jinak a lépe, takže jsme tam začali pilotovat první projekt. I přesto, že lidé tento druh přepravy rádi používali, narazili jsme na překážku v podobě nedostatečné legislativy. I proto jsme navázali kontakt s ministerstvem dopravy a začali společně připravovat návrh zákona, v němž je poptávková doprava součástí zákona o silniční dopravě.

V jakém stavu je zákon nyní?

V prosinci prošel prvním čtením v poslanecké sněmovně a dnes už víme na 99 procent, že nejpozději od 1. července bude platit. Všichni se na změnu připravují. My nevíme, kam dřív skočit.

Nenaráželi jste při prosazování poptávkové dopravy na určitý strach lidí odpovědných za dopravu v daném regionu?

Na počátku rozhodně, ale postupně se situace zlepšovala. Nejprve jsme museli trávit hodně času s našimi dnešními klienty, abychom jim vysvětlili, jak mají nad dopravou přemýšlet. Kde jim tečou veřejné peníze, kde mají problém a jak ho mohou řešit. Zároveň to bylo přínosné i pro

Tým vedení CITYA: Zleva - Eliška Nováková, Chief of Staff, Dominik Janík, Founder & CEO, Ondřej Popovič, Product Manager, Eliška Glaserová, Leader of Transportation Team.

nás. Třeba jsme pochopili, že pro starostu menšího města je největší problém, když mu začne růst nová satelitní čtvrť, do které se přistěhuje pár set lidí. Jenže pokud jim má zajistit dopravní obslužnost, musí tam zavést linku, postavit zastávky, což je investice v řádu několika milionů, jejíž realizace se může protáhnout na několik měsíců nebo i let.

Čekal bych, že tento typ dopravy bude spíše určen starším lidem...

Máte pravdu, to byl druhý faktor, který nám hodně pomohl zrychlit adaptaci. Nejde jen o seniory, ale i handicapované. Pokud máte někde fixní dopravu, která jezdí třeba pětkrát denně, tak se s tím běžní lidé naučí žít. A pak máte seniory a handicapované, kteří mají individuálnější

Jsme schopni nabídnout službu, která je velmi komfortní, za kterou jsou lidé ochotni zaplatit a snižuje náklady městu.

”

ší potřeby. Naše řešení může přesně těmto potřebám vyjít vstříc. Může pokrýt i další aktivity, jako je třeba doprava dětí z kroužků po škole. Poskytujeme obslužnost pro specifické potřeby lidí. A tím pádem pomáháme k růstu regionů.

Jak velké regiony oslovujete? Zaměřujete se spíše na tzv. dopravně chudé lokality?

Dokážeme pracovat s obsluhou pár obcí i s celým regionem, jako je třeba Liberecký kraj. Princip je v zásadě stejný, vždy potřebujete obsloužit nějakou oblast s určitou saturací zastávek pro určitou skupinu obyvatel. Zároveň balancujete mezi tím, kolik to má stát, kolik potřebujete aut a jak velký komfort chcete poskytovat. Tohle jsou všechno faktory, které musí-

te zvážit, ale nezáleží na tom, jestli je to město Most, Praha, nebo jen malá obec Tehov u zmíněných Říčan.

Vstupními daty pro váš algoritmus jsou tedy počet obyvatel dané oblasti, regionální rozsáhlost, to znamená počet kilometrů, který je potřeba obsloužit. A co ještě?

Zpočátku jsme od obcí měli strašně moc požadavků. Postupně jsme si ale uvědomili, že můžeme nakoupit mapové a další datové podklady, na které nám obce jsou ochotné přispět a my jim dodáme sofistikované řešení. Dnes kupujeme data od Googlu, od Facebooku, od statistického úřadu a řady dalších služeb. Díky tomu se na dopravu díváme odlišně než klasičtí „dopraváci“. Vidíme, kdo tam žije, kolik mají lidé aut, kolik mají bazénů, jak je tam hustá výstavba, jejich individuální pohyby autem, body jejich zájmu.

Tahle všechna data dokážeme nakoupit. Například u zmíněných Říčan děti z jejich okraje jezdí na kroužky, rodiče zase nepravidelně do práce. To je přesně segment, který zatěžuje dopravní infrastrukturu nejvíc. My jsme schopni nabídnout službu, která je velmi komfortní, za kterou jsou lidé ochotni zaplatit, snižuje náklady městu na zřízení, protože nemusí dělat pravidelnou linku. A vlastně má i určitý vliv na chování obyvatel daného regionu.

Kdo je váš typický zákazník? Menší aglomerace typu Říčany a okolí, nebo odlehlejší regiony?

Máme v podstatě čtyři segmenty zákazníků. Když to vezmu od toho nejmenšího, tak je to pár sdružení obcí v mikroregionu jako třeba Berounsko, Frýdlantsko, Ladův kraj v okolí Hrusic. A ty dokážeme obsloužit operativní dopravou, aniž by je to stálo ročně třeba 15 milionů korun, pokud by používaly klasické autobusové lin-

Dominik Janík

Ředitel a zakladatel startupu CITYA, který posouvá veřejnou dopravu do moderní a datové sféry. V minulosti pracoval v přepravní společnosti Liftago a startupu Mileus, který propojoval taxislužbu s veřejnou dopravou.

Poslechněte si přednášku Dominika Janíka na konferenci Regiony 4.0.

ky, ale řádově jen stovky tisíc ročně. Což je velká úspora. Navíc můžeme dopravu přizpůsobit počtu lidí, obsloužit seniory a handicapované. Máme otevřenou platformu, takže si obce mohou dohodnout své dopravce a my jen řídíme dopravu. Tvoříme dynamické jízdní řády a propojujeme je s cestujícími. Malé obce a jejich sdružení nepotřebují robustní systém a my jim pomůžeme zásadně zlepšit mobilitu regionu.

A ty další segmenty?

Pak jsou to středně velké obce či menší města, kde žijí nižší desítky tisíc obyvatel, ale některé jejich oblasti jsou hraniční co do obsluhy fixními linkami. Navíc by je to stálo nižší desítky milionů korun, což si v řadě případů nemohou dovolit. Oproti tomu naše řešení za dva až tři miliony ročně je pro ně únosné. Zakoupí vlastní vozidlo, které dají technickým službám a provozují pravidelný provoz poptávkové dopravy nádherně pět dní v týdnu.

Třetí segment zahrnuje větší region typu třeba Liberecký kraj, kde nám již běží první pilotní provoz a připravujeme další čtyři. K tomu máme vytipovaných dalších 10 lokalit. A naši platformu integrujeme do systému IDOL, který lidé využívají k odbavení běžné MHD.

A čtvrtý segment máme zaměřený na ambulantní převozy a převozy seniorů. V Česku je extrémní množství hospitalizovaných lidí, kterým by vystačila jen ambulantní léčba, ale naráží na nedostatečnou dopravu. Protože takto zaměřených dopravců je relativně málo, sanitek je nedostatek, a navíc dopravci na nich prodělávají peníze.

Oslovily nás různé subjekty, jako jsou nemocnice, dopravní podniky či firmy podnikající v tomto segmentu, pro které dokážeme efektivně vyřešit svozy ambulantních pacientů.

Na hřeben Sněžníku snadno a rychleji

Pardubický kraj a jeho polští partneři získali finanční podporu z programu Interreg Česko-Polsko na zlepšení dopravní dostupnosti v oblasti nedaleko Kralického Sněžníku. Jde především o vylepšení silničního spojení mezi oběma státy, protože v této česko-polské příhraniční oblasti již silniční infrastruktura nevyhovuje. Celý projekt by měl pomoci zlepšit dopravní spojení mezi obyvateli Pardubického kraje a polským okresem Kladsko.

Projekt zvýší přeshraniční mobilitu, zejména polských pracovníků v Česku, ale doprovodným efektem by mělo být i zvýšení návštěvnosti celého území.

Oblast Kralického Sněžníku zejména díky středisku Dolní Morava získává stále větší popularitu. Oblast je často vyhledávaná českými i polskými návštěvníky. Jejím rozvoji pomůže zlepšení dopravní dostupnosti.

170 mil. Kč

předpokládané náklady
na české straně

130 mil. Kč

evropská dotace z Interreg
Česko-Polsko 2021-2027

Na české straně by měla být dokončena rekonstrukce a modernizace silničního úseku mezi Jablonným nad Orlicí a Mladkovem, celkem jde o 15 km. Díky tomu by se měla zlepšit dostupnost hraničního přechodu Boboszów – Dolní Lipka, a tím i přeshraniční mobilita v regionu.

„Ze zpracované analýzy přeshraniční mobility vyplývá, že v oblasti přímo obsluhované tímto úsekem silnice již nyní pracuje nejméně 750 polských zaměstnanců. Modernizovaný úsek také usnadní přístupnost turistických atrakcí na české straně, např. dělostřeleckou tvrz Bouda nebo město Jablonné nad Orlicí,“ upozorňuje Martin Netolický, hejtmán Pardubického kraje, který je vedoucím partnerem projektu.

Osoblažskem v podhůří Jeseníků prochází unikátní úzkorozchodná dráha, jediná svého druhu v Českém Slezsku. Odlehlý kout česko-polského pomezí chce ještě více přilákat návštěvníky na obou stranách hranice.

Dráha sta oblouků aneb za poznáním Slezska

Dráha vede z Třemešné ve Slezsku přes Slezské Rudoltice do Osoblahy u česko-polské hranice. Na zvýšení návštěvnosti na obou stranách hranice se během čtyř let zaměří projekt Úzkokolejkou z minulosti do budoucnosti.

Neměl by propagovat jen unikátní železniční trasu, ale i blízké okolí úzkokolejky. Současná trasa získá další historické prvky a celou řadu exponátů. Již nyní slouží opravené nádražní budovy poslední provozované úzkokolejky Českých drah jako turistická informační centra.

S polskou stranou je dráha propojena společnou turistickou trasou. Na ní získají návštěvníci informace o historii

dráhy i celého regionu. Jde o navázání na předchozí společnou propagaci podobné úzkorozchodné dráhy v Horním Slezsku na území Polska. Ta vede přes polskou obec Rudy, v níž se nachází celá řada historických budov, které by nyní měly získat nový kabát.

Cílem další podpory regionu financované z operačních programů Interreg a IROP je další růst návštěvníků odlehlého regionu. Peníze půjdou na opravu a rekonstrukce objektů a zázemí v okolí historických tratí nebo rozšíření propagace pomocí multimediálních prvků a elektronické formy. Projektový rozvoj tohoto česko-polského pomezí by měl být dokončen začátkem ledna 2028. Již nyní se mohou návštěvníci těšit na nové exponáty, unikátní historické prostory i potřebnou infrastrukturu, která zajistí návštěvnícký komfort.

Přidaná hodnota modernizace:

Získání zkušeností s přístroji před vstupem do praxe

Kvalifikace v rámci nového vzdělávacího programu „Průmysl 4.0“

Lepší propojení mezi firmami a školami

Zvýšení dovedností žáků a aplikaci moderních technologií pro technické obory se věnovaly dva projekty, do nichž se zapojila Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Bruntál.

Bruntálská technika nejlepší v Evropě

Technické obory stále obtížněji lákají žáky ke studiu. Sloučená Střední průmyslová škola a Obchodní akademie v Bruntále se trendu snaží čelit modernizací svých učebních programů, do kterých v posledních letech investovala i za pomoci evropských fondů. Na zlepšení připravenosti absolventů na reálné pracovní prostředí spolupracovala škola spolu s partnerskými školami z polského Prudniku při projektech Technika bez hranic a Síť školních inkubátorů.

Studenti si například díky 3D tiskárnám mohou vyzkoušet, jak posunout návrh některých výrobků do finální podoby. Vybudováním laboratoře, na kterou šly prostředky z programu IROP,

zdokonalila škola své technické zázemí. Další prostředky pak směřují i do vzdělávání pedagogů.

Podle projektové dokumentace je technické řešení unikátní a dosud nebylo instalováno na území Evropské unie. Výukové laboratoře obsahují jak reálné modely výrobních linek Průmysl 4.0, tak virtuální výukové linky. Virtuální řešení je unikátní v tom, že žáci si v 3D prostředí (pomocí virtuálních brýlí) nakonfiguruji a sestaví jakoukoli možnou kombinaci jednotlivých výrobních linek, i takové, které fyzicky nemají.

Díky prostředkům využitým na moderní formy výuky stoupá konkurenceschopnost obou škol. „V nepo-

slední řadě jde o přiblížení obou národů skrze mladou generaci, která bude mít menší jazykové bariéry a získá lepší povědomí o realitě nejen na pracovním trhu kousek za hranicemi. Přínosem mezinárodní spolupráce je rovněž univerzálnost získané kvalifikace, tedy možnost absolventů uplatnit své znalosti a dovednosti na obou stranách hranice,“ dodává Jan Meca, ředitel SPŠ a Obchodní akademie v Bruntálu.

Školy rovněž vytvořily síť podnikatelských inkubátorů a společný vzdělávací program na podporu podnikání, který bude aplikován na základních a středních školách.

Nejvíce peněz z IROP míří do škol, dopravy nebo kyberbezpečnosti

IROP od roku 2021 podpořil stovky projektů v oblasti vzdělávání, mobility a místního rozvoje. Největší objem evropských financí směřuje do čisté dopravy, modernizace škol a zlepšení silniční infrastruktury.

Největší podpora specifických cílů IROP 2021–2027

**Komunitně vedený
místní rozvoj (CLLD):**
1513 projektů

Objem podpory EU

3,035 mld. Kč

**Vzdělávací
infrastruktura:**
687 projektů

Objem podpory EU

11,217 mld. Kč

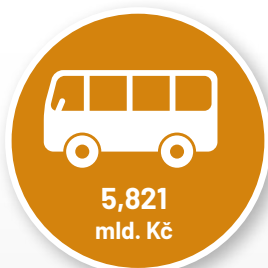

**Čistá a aktivní
mobilita:**
499 projektů

Objem podpory EU

12,683 mld. Kč

Nejvýznamnější aktivity v rámci specifických cílů v IROP 2021–2027

Vozidla

(Čistá a aktivní mobilita)

Základní školy

(Vzdělávací infrastruktura)

Silnice

(Silnice II. třídy)

Kyberbezpečnost

(eGovernment
a kyber. bezp.)

Cyklodoprava

(Čistá a aktivní
mobilita)

Vybrané dosažené hodnoty indikátorů IROP 2021–2027

Počet nových funkcionalit v informačních systémech:	44 funkcionalit
Počet nových nebo modernizovaných prvků k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti:	484 prvků
Délka nových nebo modernizovaných silnic mimo TEN-T:	1075 km
Kapacita nových učeben v podpořených vzdělávacích zařízeních:	2654 osob
Počet návštěvníků podpořených lokalit v oblasti kultury a cestovního ruchu:	90 151 návštěvníků
Počet kusů nové techniky složek IZS:	91 kusů
Kapacita nových nebo modernizovaných zdravotnických zařízení:	4736 osob/rok

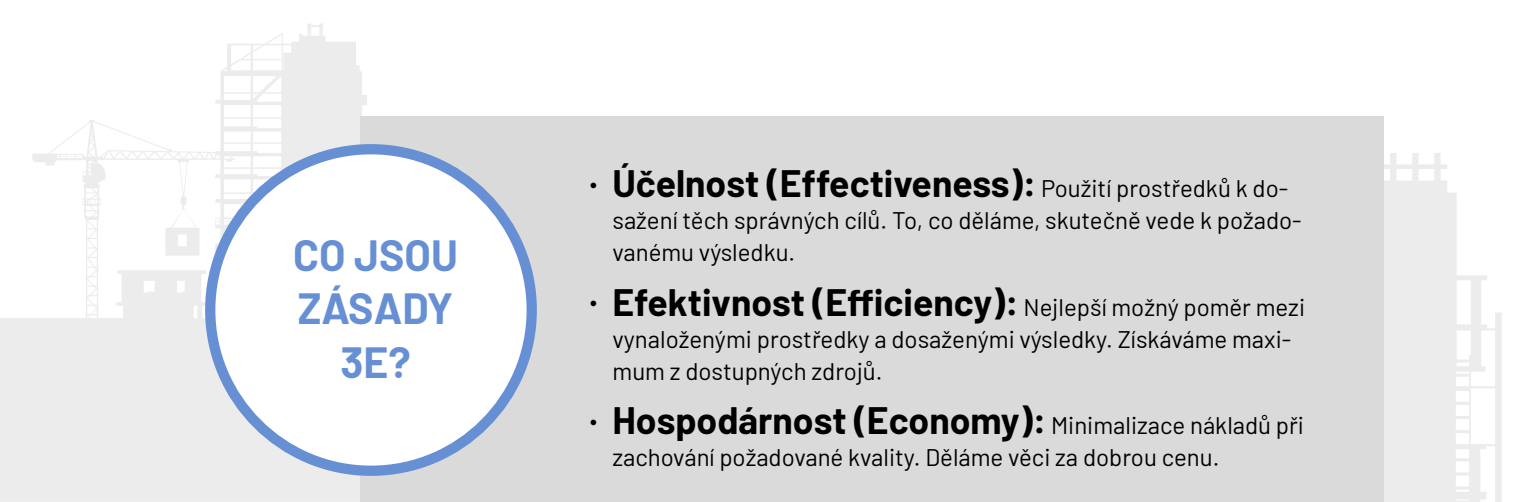
Jak u veřejných zakázek uplatňovat principy 3E

Při kontrole veřejných zakázek často narážíme na otázku, jak správně posoudit dodržování principů hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti (tzv. zásady 3E). Nejde přitom jen o formalitu – tyto principy pomáhají chránit veřejné prostředky a zajistit jejich smysluplné využití. Jak je správně aplikovat? A kdy je možné vyloučit nejvýhodnější nabídku?

Proč nestačí jen dodržet zákon?

Pokud čerpáte dotaci, nestačí pamatovat jen na zákon č. 134/2016, o zadávání veřejných zakázek (ZVVZ). Poskytovatelé dotací totiž zároveň kontrolují, zda s veřejnými prostředky nakládáte **hospodárně, efektivně a účelně**, tedy podle zásad 3E.

Tyto zásady se prolínají celým procesem zadávání veřejné zakázky. Jak ale ukazuje naše kontrolní praxe, největší dopad mají ve fázi posuzování nabídek. Především jde o ustanovení § 46 ZZVZ, které zadavateli umožňuje, aby si od účastníka vyžádal objasnění nebo doplnění některých údajů, dokladů, vzorků či modelů. Toto ustanovení přitom podle zákona zadavatel využít může, ale nemusí.

CO JSOU ZÁSADY 3E?

- **Účelnost (Effectiveness):** Použití prostředků k dosažení těch správných cílů. To, co děláme, skutečně vede k požadovanému výsledku.
- **Efektivnost (Efficiency):** Nejlepší možný poměr mezi vynaloženými prostředky a dosaženými výsledky. Získáváme maximum z dostupných zdrojů.
- **Hospodárnost (Economy):** Minimalizace nákladů při zachování požadované kvality. Děláme věci za dobrou cenu.

Kdy dát nejvýhodnější nabídce druhou šanci?

V naší praxi často řešíme případy, kdy některý z účastníků předloží ekonomicky nejvýhodnější nabídku, která ale má určité nedostatky. Zadavatel pak takového účastníka **rovnou vyloučí**, aniž by využil ustanovení § 46 ZZVZ, a pokusil se tak tyto nedostatky odstranit. To většinou nelze hodnotit jako postup odpovídající povinností řádného hospodáře.

Pokud je možné problematická místa v nabídce napravit (jde o tzv. **zhoditelné nejasnosti či nedostatky**), měli byste o to usilovat. Jestliže ustanovení § 46 ZZVZ nevyužijete a bez dalšího uzavřete smlouvu s dražším účastníkem, těžko bude možné váš postup označit za hospodárný a efektivní.

Žádná striktní pravidla

Zjednodušeně lze říci, že platí princip: „**Když podle ZZVZ můžeš, podle zásad 3E musíš.**“ Jako Centrum pro regionální rozvoj ale tento princip neuplatňujeme mechanicky. Každý případ posuzujeme individuálně a s ohledem na všechny okolnosti.

Klíčové je rozlišovat mezi drobnými a zásadními nedostatky. Pokud v nejvýhodnější nabídce chybí třeba jen oprávnění k podnikání nebo jiný běžný doklad, který dodavatel pravděpodobně má, určitě ho vyzvěte k doplnění. Pokud jsou nedostatky zásadní a rozdíl v ceně mezi první a druhou nabídkou minimální, můžete oprávněně dojít k závěru, že o nápravu usilovat nebudete.

KDY MŮŽETE BÝT PŘÍSNĚJŠÍ?

- Když nejvýhodnější nabídka obsahuje víc zásadních nedostatků.

- Pokud je cenový rozdíl mezi první a druhou nabídkou vzhledem k celkové hodnotě zakázky minimální.
- V případě, že dodavatel přípravu nabídky v klíčových parametrech evidentně podcenil.
- Kdyby byl proces nápravy vzhledem k možné úspoře neúměrně složitý.

Příklad: Představte si zakázku za 20 milionů korun. Nejlevnější nabídka má zásadní nedostatky a je jen o 10 000 Kč výhodnější než druhá, bezchybná nabídka. V takovém případě vám určitě nebudeme vyčítat, že jste se nepokusili první nabídku „vrátit zpátky do hry“.

NA CO PŘI UPLATŇOVÁNÍ ZÁSAD 3E DBÁT

- Zásady 3E se vztahují na celý proces zadávání zakázky.
- Poskytovatel dotace kontroluje dodržování 3E nezávisle na požadavcích zákona.
- K výzvě na doplnění/objasnění nabídky stačí přistoupit jednou.
- Vždy zvažujte poměr mezi možnou úsporou a náročností nápravy nedostatků.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže sice kontroluje jen dodržování zákona, ale poskytovatelé dotací mají často přísnější požadavky. Proto je důležité postupovat uvážlivě a v případě nejasností se raději poradit.

Efektivita především

Dobrá zpráva je, že účastníka nemusíte k objasnění nebo doplnění nabídky vyzývat opakovaně. Ve většině případů stačí jen jedna výzva. Důležité je vždy zvážit, zda je snaha o zachráně problematiku nabídky skutečně v zájmu efektivního nakládání s veřejnými prostředky.

V každém případě platí, že pokud někdo přijde s ekonomicky nejvýhodnější nabídkou, která by mohla být vítězná, není důvod mu nedat možnost vysvětlit nebo doplnit případné nedostatky. Zákon to umožňuje a je to v souladu s péčí řádného hospodáře.

ŽIVEL 3

Obnova bydlení po povodních

Zasáhly vás zářijové povodně? Získejte dotaci a výhodný úvěr na obnovu svého bytu nebo domu. Pomůžeme vám s podáním žádosti.

Kdy splňujete podmínky programu?

- › Jste vlastník nebo spoluvlastník poškozeného rodinného domu nebo bytu.
- › Během povodní jste v objektu bydlel vy, vaši nejbližší nebo váš nájemník.
- › Nejste v insolventci nebo exekuci. Pokud ano, kontaktujte Člověka v tísni.
- › Opravujete nebo kupujete rodinný dům nebo byt, který bude možné pojistit.

Na co můžete peníze využít?

- › Oprava poškozeného domu nebo bytu
- › Výstavba nebo nákup nového bydlení, pokud je stávající nenávrtně zničeno
- › Obnova rozestavěného bytu, rodinného i bytového domu
- › Demolice při opravě nebo výstavbě

Jakou formu má finanční podpora?

Dotace

- › Až **3 mil.** na výstavbu nebo nákup nového rodinného domu nebo bytu
- › Až **2,5 mil.** na opravu nebo obnovu

Zvýhodněný úvěr

- › Maximálně 2 mil. na bytovou jednotku
- › Až 3,5 mil. na výstavbu nebo nákup rodinného domu
- › Až 4 mil. na opravu rodinného domu nebo obnovu rozestavěného bydlení
- › Úroková sazba: 1–3 % ročně, splatnost až 25 let

Kombinace dotace a úvěru

Jak na to? Jednoduše online!

Žádost odešlete elektronicky přes portál SFPI: <https://portal.sfpi.cz>.

Pro podání je nutné mít Identitu občana a platnou e-mailovou adresu.

Žádosti přijímáme od 18. 2. 2025 do konce roku nebo do vyčerpání prostředků v programu.

Podrobné podmínky výzvy najdete na stránkách Státního fondu podpory investic <https://sfpi.cz/zivel-3/>.

Potřebujete radu architekta?

Poradenství a služby za zvýhodněnou cenu nebo zdarma poskytují zasaženým obcím i lidem někteří členové České komory architektů.

Kontakty najdete na <https://www.cka.cz/komora/tema-CKA/architekti-pro-bono>.

Kdo vám pomůže vyplnit a poslat žádosti k programu Živel 3?

Centrum pro regionální rozvoj České republiky

obnovabydleni@cr.cz

Moravskoslezský kraj

› +420 739 320 906 nebo +420 736 527 892
po–pá 8:00 až 16:00

› Olomoucký kraj a ostatní kraje

+420 705 875 677 nebo +420 705 875 676
po–pá 8:00 až 16:00

Kanceláře místních akčních skupin

Moravskoslezský kraj

- › **MAS Bohumínsko**, Masarykova 418, 735 81 Bohumín
Bc. Veronika Šeligová +420 730 521 421
- › **MAS Opavsko**, Englišova 526, 746 01 Opava
Bc. Pavel Válek +420 602 614 763
- › **MAS Hrubý Jeseník**, náměstí Míru 11, 792 01 Bruntál
Zdeněk Macrineanu +420 739 202 532
- › **MAS Rozvoj Krnovska**, Hlavní náměstí 104/29, 79 01 Krnov +420 793 951 626

Olomoucký kraj

- › **MAS Horní Pomoraví**, Hlavní 137, 788 33 Hanušovice
Lenka Buřičová +420 724 217 932
buricova@hornipomoravi.eu
Gabriela Hruběšová +420 725 140 504
hrubesova@hornipomoravi.eu
- › **MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenícko**
28. října 891/9, 790 01 Jeseník
Filip Vlachopoulos +420 605 197 805
vlachopoulos@masjesenicko.cz
Lucie Kačor +420 739 462 773
kacor@masjesenicko.cz
Renata Baslerová +420 734 662 223
baslerova@masjesenicko.cz
Zdeněk Nagy +420 730 511 866
nagy@masjesenicko.cz

Lidé v insolenci nebo exekuci se mohou obrátit na dluhovou help linku Člověka v tísní
+420 770 600 800.

Integrovaný regionální operační program

Přehled výzev	Alokace	Termíny pro příjem žádosti
Cestovní ruch		
81. výzva IROP – Cestovní ruch – SC 4.4 (MRR)	560 mil. Kč	od 9. 4. 2024 do 10. 9. 2025
82. výzva IROP – Cestovní ruch – SC 4.4 (PR)	295 mil. Kč	od 10. 4. 2024 do 10. 9. 2025
Dobíjecí stanice – zde došlo k prodloužení termínu pro příjem žádostí z 31. 1. 2025 na 30. 1. 2026		
106. výzva IROP – Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu – SC 6.1 (MRR)	539 mil. Kč	Od 6. 2. 2024 do 31. 1. 2026
107. výzva IROP – Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu – SC 6.1 (PR)	347 mil. Kč	Od 7. 2. 2024 do 31. 1. 2026

Aktuální informace:

Vše důležité hledejte v Obecných pravidlech pro žadatele a příjemce a u jednotlivých výzev.

Základní informace o IROP: podporujeme 10 oblastí

Specifické cíle a celkové částky na projekty

eGovernment a kybernetická bezpečnost	12,4 mld. Kč	Sociální infrastruktura	9 mld. Kč
Integrovaný záchranný systém	9,3 mld. Kč	Infrastruktura ve zdravotnictví	9,6 mld. Kč
Zelená infrastruktura měst a obcí	10,86 mld. Kč	Kulturní dědictví a cestovní ruch	8,8 mld. Kč
Silnice II. třídy	10,2 mld. Kč	Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)	8 mld. Kč
Vzdělávací infrastruktura	14,1 mld. Kč	Čistá a aktivní mobilita	20,4 mld. Kč

Aktuální přehled výzev v programech Interreg

Program	Priorita/specifický cíl	Lhůta pro podání projektového záměru	Lhůta pro podání projektové žádosti
Polsko	2.1.	18. 12. 2024	16. 4. 2025
	2.1. vzdělávání	18. 12. 2024	16. 4. 2025
	3.1. mosty	19. 3. 2025	26. 11. 2025
Sasko	všechny priority (kromě opatření 3.2)	NR	20. 5. 2025 ⁴⁾
Bavorsko	všechny priority	NR	19. 8. 2025 ¹⁾
Rakousko	všechny priority	NR	28. 3. 2025 ²⁾
Slovensko	2.2. Kultura a cestovní ruch	NR	3. Q 2025 ³⁾
	3.1. Inštitucionálna spolupráca	NR	3. Q 2025 ³⁾

Poznámky:

¹⁾ Ihůta pro projednání na Monitorovacím výboru v prosinci 2025

²⁾ Ihůta pro projednání na Monitorovacím výboru v září 2025

³⁾ plánovaná výzva

⁴⁾ Ihůta pro projednání na Monitorovacím výboru v listopadu 2025

**Nestihli jste naši prosincovou konferenci Regiony 4.0?
Podívejte se na všechny přednášky.**

Národní dotace

Vyhlášené výzvy

Název	Typ výzvy	Termín vyhlášení výzvy	Předpokládaný termín pro podání žádostí	Alokace výzvy (Kč)	Podporované aktivity
Mimořádná výzva programu ŽIVEL – Pomoc v nouzi (ŽIVEL 4)	průběžná	1. 11. 2024	30. 6. 2025	1 000 mil. Kč	Pro samosprávy a provozovatele škol na pronájem prostor s cílem zajistit náhradní ubytování lidem, kteří přišli o své domovy, případně na zajištění náhradních prostor pro vzdělávání dětí.
Výzva v podprogramu ŽIVEL 1 – Obnova obecního a krajského majetku po krizových stavech, programu Podpora obnovy a rozvoje regionů	průběžná	20. 12. 2024	31. 12. 2025	5 000 mil. Kč	Obnova majetku poškozeného/zničeného živelními pohromami, a to v územích, pro která byl vyhlášen krizový stav. Zejména u majetku, který slouží k plnění základních funkcí zabezpečovaných v působnosti územních samosprávných celků.
Výzva č. 1 k podávání žádostí o poskytnutí dotace z podprogramu 117D926 – Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách v roce 2024, dotační titul DT2	průběžná	13. 3. 2024	30. 9. 2025, 12:00	800 mil. Kč	Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou prostřednictvím investiční nebo neinvestiční dotace na rekonstrukci nebo opravu, popř. na pořízení nového majetku plnícího tutéž funkci. Mosty a komunikace, veřejné osvětlení, veřejná prostranství a budovy, zařízení technické a preventivní infrastruktury, odstranění nánosů ve vodních tocích a vodních dílech apod.
Výzva v podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova, programu Podpora obnovy a rozvoje regionů	kolová	13. 1. 2025	31. 3. 2025	1 040 mil. Kč	Podpora rekonstrukcí a přestavby veřejných budov, podpora pořízení sdílené komunální techniky.
Výzva v podprogramu Podpora obcí s 3 001– 10 000 obyvateli, programu Podpora obnovy a rozvoje regionů	kolová	13. 1. 2025	31. 3. 2025	660 mil. Kč	Podpora rekonstrukcí a přestavby veřejných budov.
Výzva v podprogramu Oživení cestovního ruchu podporou infrastruktury CR, programu Podpora obnovy a rozvoje regionů	kolová	27. 1. 2025	23. 2. 2025	250 mil. Kč	Podpora infrastruktury cestovního ruchu (národní, nadregionální i regionální aktivity).
Výzva v programu Podpora organizací destinačního managementu 2025+	průběžná	16. 12. 2024	28. 2. 2025	90 mil. Kč	Podpora provozu a marketingových aktivit organizací destinačního managementu.
Výzva k předkládání žádostí do programu Podpora územně plánovacích činností obcí 2023+, podprogramu Podpora územně plánovacích dokumentací obcí	průběžná	13. 12. 2024	31. 8. 2025	45 mil. Kč	Podpora zpracování územních plánů a jejich transformace do jednotného standardu. Aktivita 1 – Územní plán – jednotný standard, Aktivita 2 – Změna územního plánu – jednotný standard.
Výzva k předkládání žádostí do programu Podpora architektonických a urbanistických soutěží 2023+, podprogramu Architektonické a urbanistické soutěže obcí	kolová	13. 12. 2024	14. 3. 2025	5 mil. Kč	Podpora uspořádání architektonických a urbanistických soutěží, a to dotováním části nákladů na ceny a odměny.
Výzva z programu Podpora návštěvnosti postižených oblastí (vouchery pro ubytování v postižených oblastech)	průběžná	20. 12. 2024	31. 3. 2025	10 mil. Kč	Podpora návštěvnosti ve vybraných územích Moravskoslezského a Olomouckého kraje postižených povodněmi ze září 2024, a to dotací určenou k financování voucherů k ubytování v předemných oblastech.

Společně zlepšujeme život v regionech.

www.regionynasbavi.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Centrum
pro regionální rozvoj
České republiky

